

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Branitelji avstrijskega patrijotizma.

Omladinski poslanec dr. Baxa je v češkem deželnem zboru imel govor, v katerem se je male neumestno izrazil o avstrijskem domoljubju in vladarski rodbini avstrijski. Ta govor je bil zares malo neumestno in prepričani smo, da se narod češki ne ujema z njim. Glede patrijotizma se je postavil bil govornik res bolj na federalistično stališče. Hotel je namesti avstrijskega patrijotizma postaviti češki, gališki patrijotizem itd. Stvar je pač malo čudna, a kaj hočemo, vsaj v državnoopravnem oziru tudi ne poznamo Avstrije, temveč le v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele. Krivda ne zadeva samo dr. Baxo, temveč tudi one, ki so upeljali dualizem in z njim poseben ogerski patrijotizem in sedanje državnoopravne razmere. Kar se pa tiče vladarske rodbine, se je Baxa zlasti nad tem izpodtikal, da cesar ni kronan za češkega kralja.

Mi ne odobrujemo Baxovega govorjenja, kajti Slovenci ne čutimo ljubezni le do svojih pokrajin, temveč tudi do naše širše domovine Avstrije in smo bili vedno udani vladarski rodbini. Vendar se pa nam zdi malo neopravičen hrup, ki so ga zagnali nemški listi zaradi Baxovega govora. Saj so kričali še poprej, predno so zares vedeli, kaj je govoril. Baxa ni zastopnik večine češkega naroda, temveč mladočeška stranka, katera je v državnem zboru očitno pokazala, da se ne strinja z njegovimi nazori. Zdi se nam, da tudi razni nemški listi niso bili toliko razdraženi zavoljo govora samega, temveč imeli so pri tem svoje namene. Očrniti so hoteli narod češki za nelojalen. Zato so pa vsi nemški listi naravnost ali pa mej vrstami dali razumeti, da se ves narod ujema z Baxo, da so tudi Mladočehi tega mnenja, ampak da le avstrijski patrijotizem hlinijo. Čehi pridobivajo v notranji politiki vedno večji upliv, to pa Nemcem ne ugaja in je zatorej skušajo očrniti na višjih mestih.

Vse dosedanje obnašanje nemških glasil nam daje pravico do take sodbe. Le pogledimo, kolikokrat se je na Ogorskem že žalila cesarska zastava, a nemški liberalni listi zato niso imeli nobene grajalne besede. Vse protiaustrijske in protidinastične demonstracije ob Kossuthovi smrti so skoraj popolnoma

prezrli. Nič se niso kazali razburjene. Le konservativni listi so nekaj se spodtikali, a tudi njim ni bil toliko mari avstrijski patrijotizem, kakor delati težave liberalni vladi ogerski. Ko je namreč pozneje ogerski klerikalni list nekaj nedostojnega pisal o vladarju, tudi avstrijski klerikalni listi za to skoro grajalne besede niso imeli.

Le pogledimo, kako milo se sodijo pruske demonstracije nemških nacionalcev po vseh nemških glasilih; in vendar je smoter teh demonstracij mnogo sovražnejši, nego ves Baxov govor. Z njimi se izraža želja, da se avstrijske nemške pokrajine pridružijo Nemčiji, ali pa da se vsa naša država naredi za pokrajino nove Vsenemčije. To je pač vse nekaj drugega, kakor zahteva za vresničenje češkega državnega prava.

Pa pogledimo na Primorsko. Leto za leto se ondu vprizarjajo protiaustrijske demonstracije v javnih zastopih in na ulici. Kako lepo molče o tem skoro vsi nemški listi in včasih celo oficijozni. Ko se je ob svojem času po piranskih ulicah demonstrovalo proti slovenskim napisom, se je očitno klicalo „Abasso Austria, evviva Italia“. Nemški listi in pa celo oficijozni so prvi del klica popolnoma utajili, poslednji del pa premenili v „Evviva Istria“. Zastonj bi bil tedaj po nemških liberalnih glasilih iskal kako grajalno besedo za Italijane. Povsod so hvalili in odobrvali njih počenjanje. Kje so pač bili sedanji zagovorniki avstrijskega patrijotizma?

Zato pa moramo reči, da so nemški časniki najmanj poklicani braniti avstrijski patrijotizem in izpodtikati se nad dogodki v češkem deželnem zboru. Pometajo naj najprej pred svojim pragom.

V Ljubljani, 14. februarja.

Koroški deželni zbor se je tudi izrekel za to, da naj vlada odpove trgovsko in carinsko pogodbo z Ogorsko. Zbor se je nadalje izrekel, da naj pri obnovljenju pogodbe se produkcija in promet v obeh državnih polovicah uredita po jednaci določbah in se napravijo kaka jamstva, da se bode zares tako postopalo. Pri pogajanjih o državnih monopolih, naj se pa posebno dela na to, da se zniža cena soli. Govorilo je o tej stvari več govornikov, ki pa niso kazali, da bi stvar posebno dobro poznali. Dr.

Prettner bi najrajše videl, da se pogodba sploh ne obnovi, kajti od tega bi imelo velik dobiček avstrijsko kmetijstvo. Tudi glede kreditnega gospodarstva bi bilo bolje, ko bi Avstrija imela svojo banko, ki bi izdajala bankovce. Govoril je pa tudi Kirschner, ki je pa le premleval, kar je v raznih nemško-narodnih listih čital. — V zadnji seji se je vzprejel v tretjem branju tudi nov lovski zakon.

Popravljanje Borisovo. V tem ko vsi drugi listi popravljanju Borisovemu pripisujejo velik pomen, mu glasilo Petkove stranke odreka vsako posebno važnost. Rusija bi tudi brez tega prej ali slej bila primorana sprijazniti se z Bolgarijo. Stambulov je večkrat rekel, da bodo dogodki prisilili Rusijo z Bolgarijo se spraviti. Popravljanje Borisovo je za Rusijo le ugodna pretveza, da je lahko svojo politiko zasukala. Povodi, zaradi katerih je Rusija odrekala dosedaj priznanje knezu, še sedaj niso odpravljeni. Rusija je trdila, da sobranje, ki je kneza volilo, ni bilo zakonito voljeno, a v tem se ni nič premenilo. Ko se je bil odpovedal knez Aleksander, je bila Rusija izjavila, da bode priznala vsako vlado, ki bode vzdrževala red, a vendar je Kaulbarsa poslala proti regentstvu. „Svoboda“ dokazuje, da je ves prevrat le uspeh Stambulova politike. — Seveda je vse to le prazno govoričenje, kajti o uspehu Stambulova politike bi se moglo govoriti jedino, ko bi se ta politika dosedaj bila nadaljevala v Bolgariji, pa se ni.

Francoskemu ministerstvu se majejo tla. Monarhisti in zmerni republikanci so mu napovedali boj. V senatu je že dvakrat ostalo v manjšini, v zbornici se pa še le s težavo vzdržuje. Zmerne republikance, ki zastopajo večidel kapitaliste, jezi, da hoče upeljati progresivni dohodninski davek. Da pa svoje upiranje malo opravičujejo, pravijo, da je to proti republikanskim načelom, ker krati osobno svobodo. Po vladnem načrtu bi vsakdo namreč bil prisiljen izpovedati svoje dohodke in bi se kaznoval, ko bi napak izpovedal. To bi pa bilo po mnenju kapitalističnih strank kratenje svobode. Jezi jih pa tudi, da je sedanja vlada obnovila preiskave o raznih goljufijah. Boje se namreč, da ne pride kaj zanje nepovoljnega na dan. Posebno napadajo vlado, da nezakonito postopa, ker je odbrala za to stvar

Listek.

Jeden večer pri „Našem prijatelju“.

(Spisal Nis Vodoran.)

IV.

(Dalje.)

„Povejte mi naravnost in iskreno, kaj Vi, draga Irena, o tem mislite? Smem-li upati, smem-li zanesti se na Vašo zvestobo in stanovitnost?“

„Čakala bodem mirno in potrpežljivo Vaše roke, in ni je na svetu sile, katera bi me sklonila, da prelomim svojo besedo“ — bil je njen odgovor, za kateri sem jo objel in poljubil.

Šel sem pomirjen na počitnice.

Po preteklih počitnicah vrnil sem se nemudoma na Dunaj, želeč, da čim prej vidim Ireno. Ali tu me je pričakovalo presenečenje, na katero niti pomislil nisem — Irena je bila izginila. Gospa Reinisch je bila v vidni zadregi, ko sem vprašal po Ireni. Pol žalostna, pol jezna pripovedovala mi je v pretrganih stavkih o nepremišljenosti, nevaležnosti, trdovratnosti in nepokornosti svoje hčere, katera je pobegnila in katero zaman išče ona in policija.

Stvar mi je bila sumna, ker kljuba mnogim besedam gospe Reinisch nisem mogel razbrati pravega vzroka Ireninemu begu. Kdo je bil kriv, mati ali hči? Morebiti je mati zahtevala kaj takega, s čemer bi Irena prelomila besedo dano meni? Da bi Irena res lahkomišljena in brez vzroka nepokorna bila — to se mi je zdelo nemogoče. In kje je, da je ne morejo zaslediti? Da bi se skrila pri kakih znancih, ni verjetno, ker sta živeli, kolikor sem jaz vedel, obe sami za se. Kaj pa, ko bi jo bil gnal obup ali duševna bol v valovje hladne Donave? Ne, ne — to bi bilo pregrozno!

Mej takimi mislimi prišel sem na politehniko. Tu me je čakalo drugo presenečenje. Vdobil sem pri vratarju pismice, v katerem mi je Irena naznanjala, da je skrita pri sočutnih ljudeh v Hernalzu, ter me prosila, naj jo posetim, brž ko mi bode mogoče.

Brez odloga odpeljal sem se v Hernalz, kjer sem v naznačeni hiši našel Ireno. Ostal sem pri nji celo popoldne, kajti pripovedovanju, posvetovanju in sklepanju ni bilo ni konca ni kraja.

Kar sem zvedel od Irene, njenih zaščitnikov in pozneje tudi od njene matere, povedati Vam hočem ob kratkem.

Kakih štirinajst dni pred mojim odhodom na počitnice prišla je v našo ulico stanovat neka gospa Merk. Kaj je bila in odkod je prišla, v sosedstvu ni bilo znano, in se tudi od njene služabnice ni dalo zvedeti. Sosedje so opažali le to, da je elegantno oblečena, da se mnogo vozi, in večkrat pozno v noč domov prihaja.

Prvo nedeljo potem, ko sem jaz odšel na počitnice, šli sta gospa Reinisch in Irena proti večeru iz Praterja domov. Za njima peljala se je gospa Merk, in ko jih je došla, ukazala je ustaviti, ter ju je najuljudnije povabila, naj prisedeta k njej, češ, ona ve, da stanujeta v isti ulici, kakor ona. Znanje je bilo storjeno in drugi dan ju je že posetila. Govorila je mnogo, kako je težko živeti, ker je vse drago in kako se treba marsikomu mučiti, da si pridobi, kar mu je treba za življenje. Pripovedovala je, da je bila nekdanj imenitna in bogata, ali nesreča, da jej je požrla njen imetek in ločila jo tudi od njenega moža. Zdaj da bi tudi njej trdo šlo za vsakdanje potrebe, ali sreča za njo, da ima prijateljev in zvez v viših krogih, kateri jo podpirajo in jej odganjajo bridke skrbi.

„Kolikor sem čula“ — nadaljevala je — „tudi Vi, gospa Reinisch, ne živite baš v obilnosti, ali

posebnega preiskovalnega sodnika. Dosedanjim preiskovalnim sodnikom ne zaupa. Pričakovati je, da vsak čas vržejo monarhisti in zmerni republikanci vlado.

Anglija in Turčija. Angleška vlada je zgubila vsako odločnost glede orijentskega vprašanja. Ni bilo dolgo tega, ko so angleški vladni listi pretili Turkom z vojno, če ne izvede reform in je Salisbury pošiljal turški vladi ostre note. Te dni je pa v gospodski zbornici angleški izjavil Salisbury, da Anglija nikdar ni mislila napasti z vojsko Turčije. Samo to se je bila izrazila, da ne bo mogla zabraniti propada Turčije, ako se ne bo bolje vladalo. Da se pa vojno zatre, pa niso zadosti reforme, treba je vojaške zasedbe. Vlasti bi pa ne bile trpele, da bi Anglija zasela Armenijo. Posebno Rusija je bila odločno proti temu, da kaka evropska država zaseda kak del Turčije. Iz vsega govora je bilo vidno, da bi bili Angleži radi zaseli in pridržali si Armenijo, a je vsled ruskega nasprotovanja jim bilo grozdeje še prekislilo.

Pomnoženje angleške vojne mornarice. Angleška vojna mornarica se znatno pomnoži. Angleška admiraliteta se je prepričala, da angleška mornarica ni dovolj močna, da bi na morju se mogla meriti z Rusijo in Francijo vkupe. Pomnoženje angleške mornarice je pa tudi zaradi tega potrebno, ker Zjedinjena države in pa Nemčija pomnožujejo mornarico. Japonska moč se je tudi povečala in hkratu je pa Rusija pomnožila svoje ladije v Tihem morju. Če Anglija na azijskem vzhodu ne bo imela dovolj vojnih ladij, bode trpel njen ugled in njena trgovina. Vlada misli od parlamenta zahtevati 10 milijonov fantov sterlingov za zgradbo novih ladij. S tem denarjem se bode že dalo nekaj narediti, posebno, ker se ne mislijo graditi velike oklopnice, temveč največ manjše križarice, topnjače in torpedovke.

Dopisi.

Z Gorenjskega, 11. februarja. Slav. uredništvu „Slov. Naroda“ v Ljubljani. — Z ozirom na dopis „z Gorenjskega“ objavljen v „Slov. N.“ št. 26. dne 1. febr. 1896, v katerem se o podpisnem trdi: „Okoli 3. ure so Vas prišli klicati, da je žena (Drenovka) nevarno, da je na smrt bolna in Vas prosili, da bi jo prevideli s svetimi zakramenti. Vi ste rekli, da jo pridete po maši obhajati. Do maše je pa bilo še več ur — in ker je na Selo le kakih 10 minut daleč, bi jo bili še lahko 10krat šli pred mašo obhajati. Žena je mej mašo umrla. Vi bi jo iz lastne krivde le takrat ne zamudili, če bi bila prej umrla, predno bi vam bilo mogoče tja priti.“ Temu nasproti izjavljam: „Ni res, da bi bli meni naznanili, da je žena (Drenovka) nevarno, na smrt bolna in me prosili, da bi jo previdel s sv. zakramenti. Ni res, da bi bil podpisani rekel, da jo pride obhajati po maši, ker je res, da je o njeni boleznih zvedel šele, ko je že umrla. Ni res, da je žena umrla mej mašo, ki je bila ob 6. — res pa je, da je umrla okoli 4 ure zjutraj. Torej ni res, da bi jo bil jaz iz lastne krivde zamudil, ker je poprej umrla, predno bi mi bilo mogoče tja (na Selo) priti in ker sploh nisem vedel, da je bolna. V Ribnem dne 11. februarja 1896. Valentin Jakelj duhoven.

Opomba uredništva: Gospod Valentin Jakelj, katoliški duhovnik in politični agitator, ali

tolažite se, Vaša gospica hči je prekrasno dete; doživeli boste z njo še srečo in radost. Kdo ve? Danes ali jutri zagleda se vanjo kak bogat in imeniten gospod in njena sreča je gotova; poleg nje pa boste srečo uživali tudi Vi. Se ve, vsakemu bi jo jaz ne dala; moral bi biti v istini bogat, kdor bi hotel tak biser imeti, kakoršen je Vaša hči. Gotovo se oglasi tak snubač, ali gospica ne sme vedno doma tičati; pokazati se mora svetu v gledališču, na plesih in drugih zabavah, kjer se shajajo višji slojevi družbe.

„Za to bi trebalo drugih sredstev, kakor so nam na razpolaganje“ — ugovarjala je gospa Reinisch.

„Poskušati je treba.“ — bodrila jo je gospa Merk — „in poiskati si prijateljev in pomočnikov. Kolikor je v moji moči, jaz sem pripravljena gospici iti na roko, ter jo uvesti v višo družbo.“

Irena ni rada poslušala vabilnih glasov gospe Merkove, kajti spominjala se je mene. Drugače pa je bilo pri njeni materi. Ta se je bila udala v svojo usodo ter pričela mirnemu, če prav skromnemu življenju. Zdaj pa so jej začele vstajati davno pokopane želje. Še bi mogla uživati življenje. Njena Irena lepa, imenitna, obožavana gospa, a zraven

ne veste, da imajo dopisniki na razpolaganje pričo, tisto ženo, katera Vas je prišla klicati.

Iz Litijske, 12. februarja. Vaš cenjeni list je že 11. t. m. poročal o požaru, ki je zadela 10. t. m. Litijsko. Pogoreli ste dve hiši v sredi trga. Ogenj je nastal okoli 1/5. ure zjutraj. Kako, se ne more nič dognati. Nekateri mislijo, da je na podu pri Kobilčarju, kjer je ogenj nastal, kak neznanec ponoči prespaval ter po neprevidnosti zažgal; drugi mislijo, da se je morebiti pri dimnikih kako lesovje unelo in počasi tlelo, da je nazadnje požar nastal. K nesreči je bilo okoli in okoli mesta, kjer je ogenj nastal, obilo klaje in lesovja, ter je tako požar precej od začetka bil močan in silen. Ljudje so bili sicer deloma že pokonci, deloma jih je bilo mogoče hitro zbuditi, tako, da so se prebivalci teh dveh hiš lahko rešili, tudi živino so oteli in ker je požarna bramba litijska bila precej na mestu, rešilo se je tudi precej oprave in blaga. Nevarnost za trg je bila zelo velika, ker je bilo, kakor omenjeno, pri teh dveh hišah, ker so tudi gospodarska poslopja zraven, nakopičeno obilo gorljivih reči. Požarna bramba litijska je krepko poprijela precej z obema brizgalnicama, ki jih ima na razpolago, jedno na roke, jedno na paro. Nje delo je bilo tudi uspešno. Omenjenih dveh hiš z gospodarskimi poslopi vred, kjer se je vse vkup držalo, res ni mogla več rešiti, ogenj se je bil prehitro razhudil; ali omejila ga je in tako obvarovala okoli in okoli stoječe, komaj po dva ali tri sežnje od pogorišča oddaljene sosedne hiše. Na pomoč je prihitala tudi požarna bramba iz sosednega Šmartna in precej dobro poprijela. Zato presrečna hvala ji! Vender ona je došla šele ob šestih, ko je požar trajal že poldrugo uro in bil od litijske požarne brambe že omejen in zdatno oslabljen. Zato so se ljudje čudili, kako je vaš dopisnik od 10. t. m. mogel več hvalo dati šmartinski kot pa litijski požarni brambi. Vse kar je prav. Zakaj litijska je delala skoraj od 1/5. ure zjutraj pa do 4. ure popoldne, dokler je bila vsaka nevarnost odstranjena, mej tem, ko je šmartinska že ob 9tih popoldne odšla. Pa tudi kako različno je bilo delo. Šmartinska brizgalnica je na roke. Litijska je jedna na roke, druga na paro, in parna je delala, da je bilo veselje. Metala je z veliko večjo močjo vodo iz dveh cevi in delala od zjutraj z malimi prenehljaji noter do štirih popoldne, mej tem, ko so ljudje pri brizgalnici na roke že zdavnaj omagali. Pokazalo se je pri tej priliki, da je parna brizgalnica pri večjih požarih mnogo mnogo boljše od ročne. Resnici za ljubo mora torej vsak, komur so okolišine tega požara znane, potrditi, da je poglavitno delo storila litijska požarna bramba, katera je ne samo prva bila na mestu in ogenj omejila, temuč tudi cel dan in še prihodajo noč delala in čuvala, da se ogenj popolnoma pogasi. Pohvaliti jo moramo zavolj nje posebne požrtvovalnosti, ne smemo pa tudi zamolčati, da so tudi nekateri drugi na vso moč delali in pomagali nesrečnikom rešiti, kar je bilo mogoče in varovati dalje nesreče. Lahko se reče, da so Litijski tukaj ljubeze do bližnjega v najobilnejši meri pokazali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. februarja.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Kakor smo že včeraj javili, bode v soboto premijera romantičnega igrokaza „Precijoz a“. Glavno ulogo bode igrala gđ. Sla v č e v a. Prihodnji, to je pustni torek ne bo predstave, v petek pa se bo prvič pela opera „F a u s t“.

— (Maskarada „Sokolova.“) Piše se nam: Včeraj in danes se je zopet nekaj novih skupin zglasilo pri odboru. Mej njimi so brez dvoma naj-

nje srečna in zadovoljna bi bila tudi ona! Kako bi jej zavidale gospe, katere jo zdaj prezirajo radi njenega uboštva! Baš hvaležna bi bila prijazni gospej Merk, ko bi ta pomogla Ireni do ženina, kateri bi osrečil Ireno in njo.

Odslej sta se gospa Reinisch in Irena često vozili v družbi gospe Merk v gledališče in na vsakovrstne zabave — se ve, na stroške gospe Merk; in ti stroški niso bili baš majhni, ker so cene v nekaterih zabaviščih tolike, da jih morejo zmagovati le aristokrati — denarni in krvni. Pri takih prilikah opozarjala ju je gospa Merk na različne bogataše in aristokrate: To je baron A, grof B, knez C... — A je ljubitelj psov; B troši vsako leto na konje toliko in toliko; C vzdržuje dve, tri ljubovnice, katere ga stanejo ogromne svote itd. Mej drugimi opozarila ju je na svojega „dobrega prijatelja“ milijonarja Krausa, kateri si je s stotisoč goldinarjev, darovanih v dobrodelne svrhe, kupil baronstvo. Baron Kraus je bil majhene, čokate postave s štirioglati glavo, rujavimi lasmi, precejšnjo plešo na temenu in rujavimi, kratkimi a gostimi brkami pod velikim nosom. Bilo mu je kakih štiri-deset let. Oženjen ni bil in to je gospa Merk rada poudarjala, kadar je govorila o njem.

Nekega dne razpravljale so gospe Reinisch in

imenitnejši pristni Kroparji v frakih domačega pri-delka. Dvojčki iz Čingistana bodo pa najbolj zanimali naravoslovce. Naznanil je svoj prihod tudi „narobe-človek“ ali „narobč“ iz Arabije. Zadnji telegram je odposlal iz Pekinga. „Par skokov še čez morje, skoz Ameriko, okoli Afrike, skoz Egipet, Sredozemno morje, Trst, Kras in tu smo!“ tako pravi pismo iz Cejlona, kateremu je pridejana tudi fotografija, ki ka... pst!... bote že videli! Potrpežljivost, ta ovčja čednost, pristojna včasih tudi ljudem dobro! Vstopnice, za katere je kliše napravila firma Angerer na Dinaji po originalni ideji originalnega inženjerja Hook-a, dobivajo s v petek, v soboto in v ponedeljek v prodajalnici gosp. Sossa v Špitalskih ulicah, v nedeljo popoldne od 2 do 5 ure in na pustni torek pa v „Narodnem domu“ v I. nadstropji.

— („Potresni vlak“ na gorenjski progi.) Lani po potresu je vodstvo državnih železnic uvedlo na gorenjski progi separaten vlak, kateri je lokalni promet zelo olajšal. Na jesen se je ta vlak zopet ustavil. Kakor znano, je narodna stranka v dež. zboru začela posebno akcijo, da se zopet uvede ta vlak. Kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, je imela ta akcija dovoljen uspeh in je že določeno, da se zopet uvede takozvani potresni vlak.

— (Stavbena sezona) se začne v kratkem in sicer se bodo najprej podirala po potresu poškodovana in za demoliranje določena poslopja. Glede novih poslopij še nihče nič ne ve, kako in kaj, ker še niso določene stavbene črte, vsled česar je nemogoče pripravljati črte za stavbe in druga dela. Vzlic temu je upati, da se začetek stavbene sezone ne zavleče preveč, saj bi to bilo na občno škodo. Kakor se čuje, pride na spomlad, začetkom sezone, okolu 5000 laških delavcev v Ljubljano.

— (Bodoči deželni dvorec) Čitateljem našim je iz deželnozbornskega poročila znano, da je dež. zbor sklenil, sezidati novi doželni dvorec na istem mestu, na katerem stoji sedanji in da je pooblastil dež. odbor, naj začne takoj podirati to poslopje. Načrt za novi deželni dvorec se bode odobril v izrednem zasedanju po Velikinoči. Dež. odbor je predlagal dež. zboru, naj se izreče za načrt linskega inženjerja Jeblingerja. Ta načrt je po sodbi strokovnjakov jako praktičen in bi po tem načrtu zidan dvorec veljal 375.000 gld. Jeblinger je projektiral glavno stran novega dvorca v Vegove ulice. Glede števila in velikosti prostorov za urade itd. je Jeblingerjev načrt obče ugajal, ker je primeren, dostojen in ekonomično narejen, ni pa ugajala unanost. Jeblingerjev načrt je narejan v romanskem slogu, vender spominja bolj na kako bogato vilo ali angleško cerkev, nego na javno poslopje. Bode-li skušal deželni odbor dobiti kak novi načrt, ali priporočal dež. zboru Jeblingerjev bodi neprenarejeni ali prenarejeni načrt, to še ni določeno.

— („Lontovž.“) Ko je lani poleti dež. odbor sklenil, da je podreti starega „lontovža“ le jeden del, namreč tisti del, ki je stal v Gospodskih in v Salendrovih ulicah, drugi del na Turjaškem trgu pa popraviti, dovolili smo si večkrat, opozarjati z vso ponižnostjo slavni dež. odbor, da je to napačna spekulacija. Naglašali smo, da je tudi na Turjaškem

Merk zopet o ugodnostih življenja, katere si morejo privoščiti bogatinci.

„Res je, le bogatinec more biti srečen“ — pritrjevala je gospa Reinisch gospej Merk. — „Ako hoče delati, dela, kar in dokler ga ravno veseli, ako ne, pa počiva v sladkem miru ali pa se zabava. Stanuje v mestu ali na deželi, v palači ali vili, ali se pa vozi iz palače v vilo, iz vile v palačo, kakor ga je volja. Mi smo privezani na svoje borno stanovanje, in ako se hoče človek malo razvedriti, navžije se pri tem vročine in praha, da ga kmalu mine veselje. To bi hotela doživeti, da bi vsaj nekoliko dni stanovala v elegantni vili brez dela in skrbi.“

„To bi ne bilo tako težko, kakor mislite“ — pravi naglo gospa Merk, kakor bi bila pričakovala izraz take želje od gospe Reinisch. „Vašo željo priobčim svojemu prijatelju baronu Krausu, kateri ima v Dornbachu prekrasno vilo z lepim parkom; on Vas potem gotovo povabi za par dui, in me pojdemo skupaj tje.“

Drugi dan že je gospa Merk prinesla vest, da bode barona Krausa zelo veselilo, ako jih bode mogel v svoji vili pozdraviti kot svoje goste. Naj se mu le naznani dan in ura, da bode mogel poslati svojo ekvipažo po nje. (Dalje prih.)

trgu stoječi del jako star in jako nepripravno zidan ter dostavljali, da utegnejo rekonstrukcijski troški postati jako veliki. Naše prerokovanje se je izpolnilo, v še hujši meri, nego smo sami mislili. Poprava in podiranje „lontovža“ je veljalo okroglo 41.000 gl., skoraj toliko, kolikor bi bil veljal nov „lontovž“ iste velikosti, kakeršne je sedanji.

— (Plesni venček domobraskih podčastnikov) se je vršil včeraj v prostorih na starem strelišču in je bil v vsakem oziru jako eleganten. Udeležba je bila ogromna.

— (Trije prijatelji hrastovih drv) sede v zaporu na Žabjeku; zasačeni so bili na Golovcu, ko so na Schmidovem svetu posekali 20 gl. vreden hrast in ga sežagali na tri jednake kose. Ker komunizem še ni zadobil pravne veljave, so se ti trije, v Kurji vasi kot postopači znani možakarji izročili sodišču.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 2. do 8. februarja kaže, da je bilo novorojencev 17 (=27.56‰), mrtvorojenec 1, umrlih 12 (=19.76‰), mej njimi so umrli za vrtico (davico) 1, za jetiko 2, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 1, vsled samomora 2, za različnimi boleznimi 4. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škariatico 3, za vrtico 5 oseb.

— (Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu se je leta 1895 dachu podvrženega blaga v Ljubljano pripeljalo 1338 lit. ruma, rozolje in likerja; 1230 hl žganjevca; 813 hl žganja; 16940 hl vina; 4183 hl vinskega mošta; 111 hl sadnega mošta; 23059 hl pive; 1160 hl kisa; 4019 volov, bikov, krav in telet nad jedno s leto tarih; 7492 telet do jednega leta starih; 3374 ovac, ovcov, kozlov in kostrunov; 3389 jagnjet, kozličev in prašičev do 5 kg; 7724 prešičev nad 19½ kg; 820 qu svežega, nasoljenega, in prekajenega mesa, salam in klobas; 8883 puranov, gosij, rac in kopunov; 32817 parov kokošij, piščet in golobov; 251 srn in divjih koz; 2042 zajcev; 351 kg razsekane in črne divjačine; 332 fazanov, divjih petelinov in divjih kokošij; 593 gozdnih jerebic, kotornov, divjih gosij in divjih rac, ključačev in divjih golobov, 27 lisk, kozic in potopljavk; 14 ducatov drozdov, brinjev, prepelic in škripancev; 6700 kg rib in školj iz morja, rek in potokov, potem ribjih iker, sardin in sardel; 19259 kg klinov in navadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov, polžev in ostrig; 1469 q riža; 54796 qu moke, pšena, škrobe, pekarij, sladkorij, malega kruhka in prepečenega kruha; 4017 q ovsa v zrnji; 23774 q sena, slame in otrobov; 549 q zelenjave; 7323 q svežega sadja; 293 q suhega in vložnega sadja; 597 q masla in stearinovitih in lojenih sveč; 40 q loja in tolšče; 373 q svinske masti, sala in slanine; 498 q mila; 774 q sira; 1,490.981 jaje; 1839 q kopnega lanenega in goršičnega olja; 7673 kg oljkinega, mandeljevega in orehovega olja; 27606 m³ trdih drv, borovega in brinovega lesa; 6971 m³ mehkih drv in butaric; 2506 q oglja; 301360 q premoga in koaksa.

— (Zanimiva kazenska obravnava) se bode vršila tekom prihodnjega tedna pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Na zatožni klopi bo sicer sedel priprost kmetski župan, a obče zanimanje bo koncentrovano na jednega najsilnejših klerikalnih agitatorjev v Beli Krajini. O tej obravnavi bomo obširneje poročali.

— (Narodna čitalnica v Sv. Petru na Krasu) priredi v ponedeljek 17. februarja v prostorih hotela gosp. M. Pavliča plesni venček. Svira godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 krono, z družino 2 kroni. Čisti dohodek namenjen je za uboge šolarje v Sv. Petru, ter se preplačila hvaležno sprejmo.

— (Zdravstveno stanje.) V Česnici in v Dobravi v radovljiškem okraju se je pojavila davica, za katero je že mnogo otrok obolelo.

— (Nemška pravičnost) Štajerski Nemci ne zamude nobene prilike, dokazati svojo pravičnost. Tako je deželni šolski svet štajerski sklenil povišati plačo učiteljem na 57 šolah. Pri izbiranju dotičnih šol je bil jako previden, 53 oblagodarjenih šol je na nemškem Štajerskem in le 4 so na slovenskem Štajerskem.

— (Iz Gradca) se nam piše: Dne 10. t. m. vršilo se je letno zborovanje izvenakademične podružnice sv. Cirila in Metoda v obširni dvorani „Pantigamer Bierhalle“ sijajno in točno po vspredu. Prvomestnik je pozdravil mogoštevne družbenike in goste namreč Triglavane in slovenske vseučilišnike z jednatimi besedami in je bodril k

pristopu in gmotni podpori velevažne podružnice. Število družbenikov je naraslo od 108 na 140, dohodki so se pomnožili od 119 gl. 15 kr. na 214 gl. 12 kr. v primerju z minolim letom. V novi odbor so izvoljeni: gg. dr. med. Josip Žizek prvomestnikom, Anton Vamberger tajnikom, Fr. Hrašovec blagajnikom in taistih namestnikom dr. Jos. Weingerl, Štefan Rojnik in Fran Sadnikar. Po prečitanem zapisniku l. l., pregledanem in odobrenem računu l. 1895 pobiralo in nabralo se je po mični gospici Zabredovi in gosp. pravoslovcu Tekavčiču 40 gl. 10 kr. za celjsko dijaško kuhinjo, h kateremu denarju je gospa Josipina Prus veledašno dodala 5 gl. Nevoljno dočekavala je velika kritica krasnih gospic in gospej konec poslovnega vzporeda, da se prične prosti, zabavni del. Pod točnim vodstvom neumornega vodje gosp. drd. Ivkanca pričeli so hrvatsko-slovenski tamburaši in pevci udarjati ozir. peti narodne komade, od kojih so se mnogi morali na obče zabtevanje ponavljati. Ob 1/3 11 uri se je začel ples, stara gospoda pa se je zbrala v pristanski dvorani. Brez zabave nima privlačne moči naša podružnica. Dne 2. sušca priredi podružnica akademična sv. Cirila in Metoda s sodelovanjem podružnice izvenakademične, na obče zahtevanje družnikov gledališke prizore. Natačni vspredu se pravočasno naznani.

— (Lepe razmere) Škedenjski prebivalci z malimi izjemami sami zavedni Slovenci, so zložili lepe novce za nabavo novih orgelj. Orglje so se kupile v — Italiji!

* (Ambroise Thomas), slavni francoski operni skladatelj, je umrl v torek v Parizu v starosti 86 let. Zložil je jako mnogo oper, mej katerimi sta „Mignon“ in „Hamlet“ najznamenitejši. „Mignon“ se je do lani v pariški operi pela 2000krat.

* (Skrivnostna dogodba) Pri židovskem zlatarju Moricu Mollerju v Moravski Tržbovi sta služili dve dekli, 18letna Emitija Schwob in 19letna Sofija Nemluvil. Ti dve sta prišli k policijskemu zdravniku, mu pokazale male rane pod kolena in povedali, da jim mora kdo po noči kri puščati. Služba je tako dobra, da je nista hoteli zapustiti. Nadalje sta izpovedali, da jima je gospodar prepovedal zapirati vrata v svojo sobo in da ni mogoče, da bi mogel po noči kak tujec priti v hišo. Tudi dvema prej pri židu služočima deklama se je takisto godilo. Ker je mogoče, da je žid na ta način dobival kristjansko kri, katero baje potrebuje v ritualne namene, se je začela sodna preiskava.

* (Mlad samomorilec.) Na Dunaji se je včeraj ustrelil petnajstletni gimnazijalec Deltcher, sin jako imovitih starišev. Bil je krotek in marljiv deček. Zapustil je pismo, v katerem javlja svojim starišem, da se je usmrtil, ker se mu življenje zdi preveč dolgočasno.

* (Nevarnost fotografije.) Jako zanimiv dogodek se je pripetil nedavno v fizikalnem laboratoriju tūbingenskega vseučilišča. Bilo je po slavnosti petindvajsetletnice obnovljenja nemške države. Večina dijakov je bila še malo pijana. Profesor je v prijetni temoti razlagal svojstva magnezijeve luči in njen vpliv na fotografski plošči. Po daljšem razlaganju napravil je praktičen poskus. Močno se je za jeden trenutek razsvetil temen prostor in potem je bilo učne ure konec. S sarkastičnim smehljajem je drugi dan profesor pokazal fotografijo, ki kaže večino dijakov, kako prijetno spe na svojih mestih in nekateri celo zevajo. Temnoto so bili porabili, da nadomeste, kar so minole noči spanja zamudili. Znanost jih je izdala.

* (Škandal pri poroki) Julij Kargl, sin sila bogatega tovarnarja v Fulneku, se je zaljubil v hčer siromašnega čevljarja. Stariši so se temu odločno zoperstavljali, vsled česar je sin, ko je postal polnoleten, se naselil v Monakovo kot fotograf. Stariši so mu prigovarjali, naj pusti čevljarjevo hči, a sin ni odnehal nego se odpeljal na Dunaj, kjer se je imela vršiti poroka. Predno je z nevesto stopil pred altar, so mu stariši napravili v cerkvi velik škandal. Sin se ni zmenil in ko je oče videl, da vse nič ne pomaga, je rekel: Tvoja nevesta je ničvredna ženska; imam dokaze, tvoj najboljši prijatelj mi je zapisal imena tistih, katerim se je tvoja nevesta prodajala! Sina je pretresel mraz; pogledal je starišem, pogledal navzočnemu in očetu pritrjajočemu najboljšemu prijatelju v oči, potem pa na svojo kot smrt blede nevesto in jo molče — peljal k altarju, kjer je duhovnik blagoslovil nju zvezo. Starišem sta sin in snaha prizanesla, „najboljši prijatelj“ pa se je imel te dni zagovarjati pred sodiščem. Pri obravnavi se je izkazalo, da se je mladi gospe Kargl storila velika krivica, da so bile vse dolžitve izmišljene in sodišče je „najboljšega prijatelja“ obsodilo na tri mesece v zapor. Izkazalo se je pa tudi, da se mora sin milijonarja Kargla trdo boriti za vsakdanji kruh, ker so se stariši od njega popolnoma odvrnili. Prizadevanje sodnikovo, spraviti stariše in sina, je bilo brezuspešno.

* (Vsled miši na kant prišel.) Da se brezsrčen oduh spravil kmeta na kant, da so ga robinske nesreče in druge nezgode pripravile ob vse, to se je že mnogokrat zgodilo, ali da so miši spravile kmeta na beraško palico, to se je zdaj menda prvič primerilo. Okoli Bilina so se lansko jesen miši strahovito pomnožile in uničile skoro vse poljake gridelke. Itak zelo zadolženi posestnik Brückner je

prišel vsled tega v največjo stisko. Neki mlinar se ga je usmilil in mu posodil 300 gl. Brückner je denar spravil v skrinjo, a ko ga je drugi dan hotel vzeti, je našel le neke koščke. Miši so bile bankovce popolnoma razjedle. Brückner se je zapletel v drago pravdo z erarjem; zahteval je, naj ta sprejme ostanke bankovcev za polno vrednost. Pravdo je seveda izgubil. Zajedno je upnik tožil njega zaradi plačila 300 gl. in izposloval realno eksekucijo. Brücknerju se je te dni posestvo prodalo in stari mož je sedaj berač.

* (Velik dobitek.) V stereotipiji neke budimpeštanske tirkarne je do nedavno delal Fran Moravec. Ko se je začela zima, mu je zbolela žena in kmalu sta bila oba v veliki bedi. On je moral delati dolgove. Neko noč minoli teden se je ženi sanjalo, da jej je mož umrl. Sorodniki so jo tolažili, naj nikar ne žaluje, saj ima srečko v miznici, za katero dobi denar. To je povedala možu. Ta se je spomnil, da ima v miznici neko Palffyjevo srečko, o kateri je mislil, da nima nobene vrednosti. Mož je nesel srečko v neko menjalnico in vprašal, koliko je vredna. Uradnik išče v starih izkazih o žrebanju in najde, da je srečka izžrebana l. 1891. in je zadela 80.000 gl. Moravec s prva tega kar verjeti ni mogel. Sedaj se je pa podal na Dunaj, da si dá izplačati denar.

* (Meteor pri Madridu.) Meteor, ki je pal pri Madridu, se je razletel na več kosov, ki so pali na raznih krajih. V Castelloni, 6 kilometrov od Madrida so našli jeden kos. V vasi Vallecas pri Madridu je jeden kos poškodoval lekarja na čelu. V nekem vrtu blizu Madrida našli so kos 500 gramov težak, drugi 150 gramov težak kos je padel v Castellani nekemu sprehajalcu pred nogo. Opazilo se je, da je bila ugasnila električna luč, ko se je bil meteor razletel.

* (Kako visoko cenigledališka koristinja svojo krepost.) Miss Birdie Sutherland, koristinja Gaiety-gledališča v Loudonu, je imela dlje časa najbrž ne preveč platonično znanje z lordom Dudleyem Churchill Marjoribanks, jedinim sinom pčerja in milijonarja. Ko jo je mladi lord zapustil, tožila ga je na odškodnino pol milijona goldinarjev, češ, da jo je zapeljal s tem, da jej je obljubil zakon. Sodišče je tožiteljici priznalo le 5000 gl., je torej nje krepost cenilo stokrat nižje, nego ona sama.

Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Brzojavke.

Dunaj 14. februarja. Knez Hohenlohe, najvišji dvornik, brat nemškega kancelarja, je danes nagloma umrl. Cesar je vdovi osebno kondoliral.

Dunaj 14. februarja. Uradni list nazznanja, da je z jutrišnjim dnem znižana cena viržink na 5 kr.

Praga 13. februarja. Nocoj se deželni zbor zaključil. Prizadevanja, da bi se ne zaključilo zasedanje, nego le odgodilo, kar bi omogočilo, da se v prihodnjem zasedanju nadaljuje razprava o adresi na krono, se niso posrečila. Adresni odsek se je danes zopet sešel, a pogajanja niso imela uspeha, ker so veleposestniki adresno odklonili, pač pa določili, s katerimi državnopravnimi točkami se strinjajo.

Praga 14. februarja. Sinoči je dež. zbor z večino treh glasov sklenil, da je iz svote za podpiranje minoritetnih šol oajati subvencije samo tistim šolam, v katere se ne vzprejemajo učnega jezika nezmožni otroci.

Budimpešta 14. februarja. Poslanska zbornica bo danes glasovala o aféri Pulszky. Vsi bivši in sedanji ministri se vzdrže glasovanja, takisto 40 hrvatskih poslancev.

Sofija 14. februarja. Carjev namestnik grof Goleniščev-Kutuzov in ruski diplomatični zastopnik Čarykov sta dospela včeraj sem in bila sijajno vzprejeta. Prebivalstvo jima je priredilo velikanske ovacije.

Carigrad 14. februarja. Avstro-ogerski poslanik baron Calice je včeraj sporočil turški vladi, da Avstrija ne ugovarja priznanju Koburžana. Druge velesile še niso odgovorile.

London 14. februarja. Zadnji čas v Carigradu in v drugih mestih aretovani častniki in dostojanstveniki so bili zapleteni v zaroto, kateri je bil namen, odstraniti sultana.

London 14. februarja. V Seculu, glav-nem mestu korejskem, je nastala revolucija. Kralj in prestolonaslednik sta bežala v poslopje ruskega poslanika. Ustaši so umorili ministra in sedem visokih drž. uradnikov. Rusko krdele 200 mož se je izkrcalo v Čemulpu.

